

Białe Błota, dnia 14.02.2020 r.

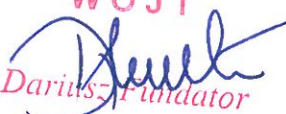
BRG.0003.5.1.2020

Pan

Łukasz Wyszomirski

Radny Gminy Białe Błota

W odpowiedzi na interpelację z dnia 23.01.2020 r. dotyczącej przegranej sprawy wniesionej przez Rejonowy Zarząd Infrastruktury w Bydgoszczy przeciwko Gminie Białe Błota, informuję że Wójt Gminy Białe Błota za pośrednictwem kancelarii złożył wniosek o uzasadnienie całości wyroku. Uzasadnienie zostało sporządzone i przesłane do kancelarii, gdzie po analizie uzasadnienia została sporządzona opinia dotycząca zasadności apelacji. Apelacja od wyroku nie została złożona.

WÓJT

Dariusz Fundator

Otrzymują:

1. Adresat
2. a/a

Załącznik:

Uzasadnienie wyroku. Sygn. akt: I C 390/18

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 1 lutego 2018 r. **powód Skarb Państwa reprezentowany przez Rejonowy Zarząd Infrastruktury w Bydgoszczy zastępowany przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej** wniósł o zasądzenie od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Szefa Rejonowego Zarządu Infrastruktury w Bydgoszczy kwoty 1.752.319,36 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 7 marca 2013 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Szefa Rejonowego Zarządu Infrastruktury w Bydgoszczy zwrotu kosztów procesu, a nadto na rzecz Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwoty 10.800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu strona powodowa podała, że w latach 2005-2007 Skarb Państwa – Rejonowy Zarząd Infrastruktury w Bydgoszczy uiszczał na rzecz Gminy Białe Błota podatek od nieruchomości wchodzących w skład kompleksu wojskowego nr 6000, w tym lotniska wojskowego (działki nr 871/1 i 876/3 w obrębie ewidencyjnym Białe Błota). Z tego tytułu powód uiścił na rzecz pozwanej łączną kwotę 1.752.319,36 zł. Wysokość podatku obliczona została w oparciu o stawki określone w uchwale Rady Gminy Białe Błota z dnia 1 grudnia 2004 r. nr XXIII/325/2004, z dnia 1 grudnia 2005 r. nr XXXIV/419/2005 i z dnia 12 grudnia 2006 r. nr 111/13/2006 – w sprawie ustalenia stawek podatku od nieruchomości i sposobu jego poboru.

Dalej powód wskazuje, że w podanym okresie nieruchomości te były oddane w użyczenie Agencji Mienia Wojskowego, a następnie w dzierżawę Portowi Lotniczemu Bydgoszcz S.A. W dniu 9 czerwca 2009 r. na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego Dowództwo Sił Powietrznych w Warszawie przekazało powodowi w trwały zarząd nieruchomości wchodzące w skład kompleksu wojskowego nr 6000.

Powód podnosi, iż w toku postępowania administracyjnego, a następnie sądowo-administracyjnego, ustalono, że powodowi nie przysługiwał status podatnika. Powód wystąpił z pozwem przeciwko Miastu

Bydgoszcz o zwrot uiszczanego podatku od nieruchomości wchodzących w skład przedmiotowego kompleksu położonego na obszarze Gminy Miasta Bydgoszcz. Sąd uwzględnił jego żądanie w całości.

W ocenie strony powodowej wymienione nieruchomości są zwolnione od podatku od nieruchomości na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych. Z uwagi zaś na odmowę przyznania powodowi statusu podatnika, powód nie mógł wystąpić na drodze administracyjnej o zwrot uiszczonych tytułem podatku kwot pieniężnych. Pomimo natomiast podjęcia starań o polubowne zakończenie sprawy, strona pozwana nie zwróciła powodowi nienależnie otrzymanych środków.

Jako podstawę prawną swoich roszczeń wskazał powód art. 405 k.c. Powód dochodzi bowiem zwrotu bezpodstawnego jego zdaniem wzbogacenia pozwanej Gminy Białe Błota. Wysokość żądania uzasadniona jest wysokością przysporzenia majątkowego, jakie uzyskała pozwana pobierając rzekomy podatek od nieruchomości od podmiotu nie będącego podatnikiem. Datę początkową liczenia odsetek powód ustalił na dzień następujący po upływie terminu wskazanego przez niego w wystosowanym do pozwanej wezwaniu do zapłaty.

W dniu 14 lutego 2018 r. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym nakazał pozwanej Gminie Białe Błota, aby zapłaciła na rzecz powoda Skarbu Państwa – Szefa Rejonowego Zarządu Infrastruktury w Bydgoszczy kwotę 1.752.319,36 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 7 marca 2013 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 10.800 zł na rzecz Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, tytułem zwrotu kosztów procesu oraz kwotę 87.616 zł na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Bydgoszczy, tytułem opłaty sądowej, od której zwolniony był powód – w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu, albo wniósł w tymże terminie sprzeciw.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 12 marca 2018 r. **pozwana Gmina Białe Błota** zaskarżyła nakaz zapłaty w całości, wnosząc o odrzucenie pozwu i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego

według norm przepisanych lub ewentualnie w przypadku nie odrzucenia pozwu o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zdaniem pozwanej nieruchomości objęte pozwem nie są zwolnione od podatku od nieruchomości na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Jednocześnie wskazany przez powoda nakaz zapłaty wydany w sprawie przeciwko Miastu Bydgoszcz nie ma znaczenia dla przedmiotowej sprawy, albowiem interesy Miasta Bydgoszcz a Gminy Białe Błota są rozbieżne. Miasto Bydgoszcz w ogóle nie wносиło sprzeciwu od nakazu, gdyż z dużym prawdopodobieństwem zainteresowane było jako akcjonariusz lotniska, aby się ono rozwijało i nie było obciążone dodatkowymi podatkami.

Zdaniem strony pozwanej powód był przez lata 2005-2012 świadomy, że nie był trwałym zarządcą w latach 2005-2007, a pomimo tego cały czas składał deklaracje jako trwały zarządcą wprowadzając Gminę Białe Błota w błąd.

W ocenie pozwanej powodowi nie przysługuje prawo żądania zwrotu świadczenia również z uwagi na brzmienie art. 411 pkt 1 k.c. Pozwana wskazała, że powód posiadał wszystkie dokumenty, decyzje, których nie miała pozwana. Wprowadził więc pozwaną w błąd co do stanu faktycznego władania nieruchomościami i dopiero po kilku latach (po 2012 r.) zaczął powoływać się na inny stan faktyczny. Wprowadzanie pozwanej przez okres ok. 7 lat w błąd odnośnie trwałego zarządu, który miał przysługiwać powodowi spowodowało, że minęło tyle czasu, że pozwana nie mogłaby już na podstawie Ordynacji podatkowej lub na drodze cywilnej – z uwagi na terminy przedawnienia – dochodzić skutecznie należnego jej podatku od nieruchomości za lata 2005-2007. Na tej podstawie pozwana wniosła o rozważenie przez Sąd zastosowania art. 5 k.c. poprzez uznanie roszczenia powoda za sprzeczne ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem uprawnienia lub zasadami współżycia społecznego i jako takie nie korzystające z ochrony.

Pozwana wskazała w dalszej części pozwu, że jej zdaniem nie można mówić o zubożeniu powoda w świetle art. 405 k.c. ani w świetle art. 410 k.c., skoro powód otrzymał od Dywizjonu Sił Powietrznych pieniądze na zapłacenie podatku od nieruchomości za lata 2005-2007.

Pozwana podniosła również zarzut przedawnienia roszczenia. Jej zdaniem w przedmiotowej sprawie zastosowanie ma art. 118 k.c. Roszczenia związane z prowadzeniem działalności gospodarczej przedawniają się zgodnie ze wskazanym przepisem z upływem 3 lat. Natomiast w jej ocenie działalność powoda (Rejonowego Zarządu Infrastruktury) jest działalnością gospodarczą i jako taka podlega reżimowi 3-letniego okresu przedawnienia. Powód gospodaruje bowiem mieniem Ministerstwa Obrony Narodowej wydzierżawiając je, wynajmując i pobierając czynsze, a także odprowadzając podatek VAT.

Pozwana podniosła wreszcie zarzut braku dopuszczalności drogi sądowej, co uzasadniałoby odrzucenie pozwu. Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r., która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2010 r. w art. 67 ust. 1 ustanowiono odesłanie w sprawach pobranych przez jednostkę samorządu terytorialnego niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym do przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego i działu III Ordynacji podatkowej. Wobec tego wniosek o zwrot zapłaconego świadczenia tytułem podatku powinien być w ocenie pozwanej rozpoznany przez odpowiedni organ w trybie decyzji administracyjnej.

W podsumowaniu strona pozwana wskazała, że w pierwszej kolejności podnosi, iż spór pomiędzy stronami ma charakter prawnopodatkowy, który należy do kompetencji sądu administracyjnego, a nie cywilnego. Przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu oraz o nienależnym świadczeniu nie mają zastosowania do nadpłaty podatku, gdyż przepisy Ordynacji podatkowej regulują ten zwrot, co wyłącza zastosowanie przepisów prawa cywilnego, a to z kolei wyklucza drogę sądową. Po drugie, w toku postępowania to strona powodowa winna wykazać zakres nienależnego, lecz pobranego podatku od nieruchomości, wskazując powierzchnię, za który podatek ten się nie należał, gdyż obowiązywało zwolnienie podatkowe. Wreszcie zdaniem pozwanej

z powołaniem na orzecznictwo sądowe i aktualną doktrynę cywilistyczną, przesłanka wzbogacenia winna zostać wykazana przez powoda również w sytuacji świadczenia nienależnego.

W przedmiotowej sprawie zdaniem strony pozwanej podatnikiem podatku od nieruchomości od gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w trwałym zarządzie, co do zasady, powinien być trwały zarządca. Przekazanie przez ten podmiot w dalsze posiadanie gruntów na podstawie umowy użyczenia i dalej dzierżawy nie wpływa w jej ocenie na zmianę podmiotu zobowiązanego do zapłaty podatku, jeżeli z umowy tej wynika, że trwały zarządca działał jako reprezentant Skarbu Państwa. W związku z tym wskazuje ona, że brak jest podstaw prawnych do tego, aby państwowa jednostka budżetowa otrzymała zwrot zapłaconego podatku jako świadczenia nienależnego. Zdaniem pozwanej słuszne było więc zachowanie gminnego organu podatkowego tj. wójta gminy, polegające na odmowie uwzględnienia wniosku państwowej jednostki budżetowej.

Zdaniem pozwanej w przedmiotowym przypadku nie doszło do wzbogacenia gminy, czy też zubożenia podmiotu, który świadczenie zrealizował. Nie można jej zdaniem pominąć też faktu, że wpłacone środki na rzecz budżetu gminy w pełni się jej należały, gdyż przedmiot opodatkowania stanowiący własność Skarbu Państwa położony jest na terenie właściwości miejscowej i rzeczowej wierzyciela podatkowego (gminy). Świadczenie to jest zatem zasadne, a spełnienie tego świadczenia przez państwową jednostkę budżetową czyni zadość zasadom współżycia społecznego. W obecnej sytuacji pozwana z uwagi na upływ terminu przedawniania nie odzyskałaby podatku za przedmiotowe grunty. Tym samym nie ma wątpliwości, że działania wójta były ukierunkowane na ochronę interesu majątkowego wspólnoty samorządowej.

Postanowieniem z dnia 25 lutego 2019 r. Sąd odmówił zawieszenia postępowania na wniosek strony pozwanej do czasu wydania przez Naczelny Sąd Administracyjny uzasadnień do wydanych przez ten Sąd wyroków, które rozstrzygały w zakresie podatku od nieruchomości za lata 2013-2016, albowiem w ocenie Sądu skoro dochodzone w niniejszej sprawie roszczenie dotyczy świadczeń za lata 2005-2007 tytułem tego podatku, to wyniki tego

postępowania nie rozstrzygną w żaden sposób sytuacji, która ma miejsce w przedmiotowej sprawie.

Postanowieniem z dnia 24 września 2019 r. Sąd oddalił wniosek strony pozwanej o odrzucenie pozwu. Strona pozwana w sprzeciwie od nakazu zapłaty podnosiła, że w niniejszej sprawie nie jest dopuszczalna droga sądowa cywilna oraz że sprawa ma charakter prawnopodatkowy, który należy do kompetencji sądu administracyjnego. W ocenie Sądu strona powodowa przekonująco uzasadniła jednak swoje żądanie, opierając je na przepisach art. 405 (bezpodstawne wzbogacenie). Zgodnie z treścią tego przepisu, kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Najogólniej rzecz biorąc, o uzyskaniu korzyści majątkowej kosztem innej osoby bez podstawy prawnej można mówić wtedy, gdy niekorzystna dla tej osoby zmiana majątkowa nie ma oparcia w prawidłowo ukształtowanej i skutecznie wyrażonej woli zubożonego albo w woli władzy publicznej mającej oparcie w ustawie. Wzbogacenie jest zatem co do zasady bezpodstawne, gdy nie ma uzasadnienia ani w woli zubożonego (zwłaszcza w jego ważnym i skutecznym oświadczeniu woli), ani w normie rangi ustawowej, ani w wiążącym akcie stosowania prawa przez organy władzy publicznej – w orzeczeniu sądowym, decyzji administracyjnej (*por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 1998 r., III CKN 18/98, LEX nr 479355; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2003 r., III CKN 1211/00, IC 2004, nr 3, s. 39; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 2008 r., IV CSK 302/08, LEX nr 477574*).

W dalszym toku postępowania strony podtrzymywały swoje stanowiska zawarte w pozwie i w sprzeciwie od nakazu zapłaty.

Sąd ustalił, co następuje:

W latach 2005-2007 powód Skarb Państwa – Rejonowy Zarząd Infrastruktury w Bydgoszczy (dalej: RZI) uiszczał na rzecz pozwanej Gminy Białe Błota podatek od nieruchomości wchodzących w skład kompleksu wojskowego nr 6000, w tym lotniska wojskowego (działki nr 871/1 i 876/3

Dowód:

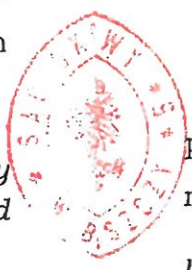
potwierdzenia przelewów /k. 14-56/,
uchwała nr III/13/2006 Rady Gminy Białe Błota z dnia
12 grudnia 2006 r. /k. 58-59/,
uchwała nr XXIII/325/2004 Rady Gminy Białe Błota z dnia
1 grudnia 2004 r. /k. 60/,
uchwała nr XXXIV/419/2005 Rady Gminy Białe Błota z dnia
1 grudnia 2005 r. /k. 61-62/,
protokół kontroli z dnia 9 sierpnia 2011 r. /k. 64-106/,
deklaracje oraz korekty deklaracji za lata 2005-2007 /k. 108-
160/.

Dowód: umowa użyczenia z dnia 1 kwietnia 2005 r. /k. 162-165, 517-520/,
 umowa dzierżawy z dnia 4 kwietnia 2005 r. /k. 167-176, 299-307/.

Dowód: protokół zdawczo-odbiorczy z dnia 8 czerwca 2009 r. /k. 178-184/.

7

Administracyjny wskazywał, że RZI nie przysługuje status podatnika w rozumieniu ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych.

Dowód: wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy z dnia 17 października 2012 r. w sprawie o sygn. akt I SA/Bd 742/12 wraz z uzasadnieniem /k. 186-192/,

wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy z dnia 17 października 2012 r. w sprawie o sygn. akt I SA/Bd 743/12 wraz z uzasadnieniem /k. 193-199/,
I

wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy z dnia 17 października 2012 r. w sprawie o sygn. akt I SA/Bd 744/12 wraz z uzasadnieniem /k. 200-208/.

Wójt Gminy Białe Błota po przeprowadzeniu postępowania w sprawie określenia wysokości zobowiązania podatkowego w podatku od nieruchomości za lata 2005-2007, w drodze decyzji umorzył postępowanie w sprawie wskazując, że RZI nie jest stroną postępowania oraz podatnikiem podatku od nieruchomości.

Dowód: decyzja Wójta Gminy Białe Błota z dnia 12 listopada 2014 r. /k. 210-213/.

Nakazem zapłaty z dnia 30 stycznia 2015 r. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy uwzględnił w całości roszczenie powoda o zasądzenie od Miasta Bydgoszcz kwoty 1.674.680,73 zł uiszczonej przez RZI tytułem podatku od nieruchomości wchodzących w skład kompleksu nr 6000 i położonych na obszarze Miasta Bydgoszcz.

Dowód: nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 30 stycznia 2015 r. w sprawie o sygn. akt I Nc 18/15 /k. 215/.

Pismem z dnia 21 lutego 2013 r. RZI wezwało pozwaną do zapłaty żądanej pozwem kwoty. Pismem z dnia 6 marca 2013 r. Wójt Gminy Białe Błota odmówił uznania tego roszczenia.

Dowód: wezwanie – pismo RZI z dnia 21 lutego 2013 r. /k. 217-219, 289/,

pismo Wójta Gminy Białe Błota z dnia 6 marca 2013 r. /k. 221-222, 291-292/.

W dniu 27 grudnia 2014 r. RZI skierował wniosek o zawezwanie pozwanej gminy do próby ugodowej. Na posiedzeniu w dniu 19 marca 2015 r. nie doszło jednak do zawarcia ugody.

Dowód: *wniosek o zawezwanie do próby ugodowej – pismo RZI z dnia 27 grudnia 2014 r. /k. 224-225/,*

protokół posiedzenia jawnego przed Sądem Rejonowym w Bydgoszczy z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie o sygn. akt I Co 376/14 /k. 227/.

RZI opłacał podatek za lata 2005-2012. Pomimo iż nie był trwałym zarządcą wskazanych nieruchomości w latach 2005-2007, cały czas z daleko posuniętej ostrożności składał deklaracje podatkowe i korekty deklaracji jako trwały zarządca. Podatki były płacone na podstawie decyzji budżetowej Ministra Obrony Narodowej.

Dowód: *deklaracje za lata 2005-2007 /k. 531-539, 658-661/,*

korekty deklaracji za lata 2005-2007 /k. 336-342, 645-646v, 649-654, 664-667, 670-672/,

korekty deklaracji za lata 2005-2009 /k. 344-359, 645-646v, 649-651, 664-667, 670-672, 675-689/,

korekty deklaracji za lata 2010-2011 /k. 541-556/,

zeznania świadka Aleksandry Solarczyk /k. 939-939v od 00:01:44 do 00:14:41/,

zeznania świadka Stanisława Stankiewicza /k. 939v od 00:14:41 do 00:27:16/.

Decyzją z dnia 17 grudnia 2012 r. wydaną przez Starostę Bydgoskiego trwały zarząd w stosunku do nieruchomości kompleksu lotniska przekazano z Dowództwa Sił Powietrznych w Warszawie do RZI.

Dowód: *decyzja Starosty Bydgoskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. BNR.II.7012-1/04 /k. 388-390v/.*

Pismem z dnia 3 czerwca 2005 r. Agencja Mienia Wojskowego Oddział w Bydgoszczy poinformowała RZI, iż sporna nieruchomość przekazana

w dniu 1 kwietnia 2005 r. w użyczenie Agencji Mienia Wojskowego jest zagospodarowana od 15 kwietnia 2005 r. przez Port Lotniczy Bydgoszcz S.A. AMW wspomniała również o konieczności obciążenia Portu Lotniczego stosownymi kosztami podatku od nieruchomości i kosztami za korzystanie z mediów. Jednocześnie wskazała, że opłatami za trwały zarząd nieruchomości należy obciążyć Oddział Terenowy w Bydgoszczy Agencji Mienia Wojskowego.

Dowód: pismo Agencji Mienia Wojskowego Oddziału Terenowego w Bydgoszczy z dnia 3 czerwca 2005 r. /k. 294/.

Pismem z dnia 8 marca 2010 r. RZI poinformował pozwaną gminę, że jest posiadaczem spornych działek. Wskazuje, że nieruchomości te należące go Skarbu Państwa były użytkowane przez Dowództwo Sił Powietrznych, jednakże na podstawie decyzji Ministra Obrony Narodowej wystąpiło do Prezydenta Miasta Bydgoszczy i Starosty Bydgoskiego z wnioskiem o przeniesienie prawa trwałego zarządu na RZI i przekazało protokołem zdawczo-odbiorczym w dniu 8 czerwca 2009 r. w trwały zarząd i na ewidencję m.in. nieruchomości oznaczone jako działki nr 871/1 i 876/3 w obrębie ewidencyjnym Białe Błota. W piśmie wskazano, że w decyzji budżetowej MON wskazał RZI jako organ właściwy do ponoszenia opłat z tytułu trwałego zarządu nieruchomościami oraz z tytułu podatków i opłat lokalnych.

Dowód: pismo RZI z dnia 8 marca 2010 r. /k. 296-297/.

Decyzją z dnia 6 kwietnia 2011 r. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Bydgoszczy uchyliło decyzję Wójta Gminy Białe Błota z dnia 29 grudnia 2010 r. w sprawie odmowy stwierdzenia i zwrotu nadpłaty podatku od nieruchomości za lata 2005-2007 i umorzyło postępowanie w sprawie. W uzasadnieniu wskazano, że istotnym dla rozstrzygnięcia sprawy jest ustalenie, czy trwały zarządca jest podatnikiem podatku od nieruchomości i jaki wpływ na określenie wysokości podatku od nieruchomości ma to, iż całość lub jakaś część nieruchomości pozostająca w trwałym zarządzie polega na zwolnieniu od podatku. Zdaniem SKO trwały zarząd jest formą prawną władania nieruchomością przez jednostkę organizacyjną a oddanie

w trwały zarząd nieruchomości czyni ten podmiot posiadaczem tej nieruchomości. SKO potwierdziło więc stanowisko Wójta Gminy Białe Błota, że podatnikiem podatku od nieruchomości oddanej w zarząd jest jedynie państwowa i komunalna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która włada gruntem Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego na podstawie ustanowionego trwałego zarządu. Jednocześnie SKO wskazała, że odmowa stwierdzenia nadpłaty przez organ I instancji jest przedwczesna z uwagi na niewyjaśnienie przez organ podatkowy I instancji odnośnie tego, czy wystąpiła przesłanka zastosowania zwolnienia podatkowego.

Dowód: *decyzja Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Bydgoszczy z dnia 6 kwietnia 2011 r. w sprawie o sygn. SKO-4230/11/2011 /k. 373-385/.*

Decyzją z dnia 21 grudnia 2010 r. Wojewoda Kujawsko-Pomorski uchylił w całości zaskarżoną decyzję Starosty Bydgoskiego z dnia 15 października 2010 r. dotyczącą przekazania trwałego zarządu pomiędzy Dowództwem Sił Powietrznych w Warszawie a RZI w stosunku do nieruchomości kompleksu lotniska wojskowego w Bydgoszczy i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania.

Dowód: *decyzja Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie o sygn. WSPN.IV.77244-9/10 /k. 459-462/.*

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów złożonych przez strony w toku rozprawy oraz wiarygodnych zeznań świadków.

Sąd uznał za wiarygodne dowody z dokumentów zebrane w sprawie, albowiem zostały sporządzone we właściwej formie, przewidzianej dla tego typu dokumentów. Ich autentyczność nie budziła wątpliwości Sądu ani stron postępowania.

Sąd dał także wiarę zeznaniom przesłuchanych w sprawie świadków w osobach

Zeznania tych świadków były logiczne i spójne, a także wypowiedziane w sposób spontaniczny i szczery. Były one wewnętrznie spójne, jak i korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w sprawie, w znaczący

sposób go uzupełniając. Z zeznań świadków wynika, że RZI opłacał sporny podatek od nieruchomości w latach 2005-2012, składał deklaracje oraz korekty tych deklaracji. Jednocześnie świadek wskazał, że podatki za sporne lata płacony był głównie z ostrożności, z uwagi na nieprecyzyjne przepisy.

Sąd zważył, co następuje:

Żądanie Skarbu Państwa - Rejonowego Zarządu Infrastruktury w Bydgoszczy dotyczyło zwrotu podatku od nieruchomości, uiszczanego na rzecz pozwanej Gminy Białe Błota, wchodzących w skład kompleksu wojskowego nr 6000 (działki nr 871/1 i 876/3) w kwocie 1.752.319,36 zł. Powód uiszczał podatek na rzecz pozwanej gminy w czasie, gdy nieruchomości te oddane zostały w użyczenie Agencji Mienia Wojskowego, a następnie w dzierżawę Portowi Lotniczemu Bydgoszcz S.A.

W dniu 8 czerwca 2009 r. Dowództwo Sił Powietrznych w Warszawie przekazało powodowi RZI trwały zarząd opisanymi nieruchomościami. W przedmiocie zasadności obciążenia powoda podatkami przez Gminę Białe Błota toczyły się postępowania administracyjne, które potwierdziły, iż RZI nie jest podatnikiem w rozumieniu ustawy o podatkach i opłatach lokalnych i nie był podatnikiem podatku od nieruchomości w latach 2005-2007 w zakresie spornych gruntów - z uwagi na nieposiadanie tytułu prawnego do przedmiotowych nieruchomości. W uzasadnieniu wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy z dnia 17 października 2012 r. Sąd ten wskazał ponadto, że powód jest uprawniony do dochodzenia uiszczonych należności na drodze powództwa cywilnego. W takiej sytuacji znajduje bowiem zastosowanie instytucja z zakresu prawa cywilnego - bezpodstawne wzbogacenie (art. 405 i następne k.c.).

Wójt Gminy Białe Błota decyzją z dnia 12 listopada 2014 r. umorzył postępowanie w sprawie wszczętego przez siebie z urzędu postępowania w przedmiocie ustalenia wysokości zobowiązania podatkowego za lata 2005-2007 - w uwagi na jego bezprzedmiotowość. Organ ten wskazał bowiem, że RZI błędnie określono jako podatnika podatku od nieruchomości za wskazany okres. Ponadto uzasadnił tę decyzję tym, że postępowanie

podatkowe nie powinno być wszczęte z urzędu z uwagi na fakt, iż RZI nie jest stroną postępowania oraz podatnikiem podatku od nieruchomości w rozumieniu przepisów wspomnianej ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

W 2015 r. Sąd Okręgowy w Bydgoszczy w podobnej sprawie (sygn. akt I Nc 18/15) uwzględnił roszczenie powoda RZI w kwocie 1.674.680,73 zł zgłoszona na identycznej podstawie prawnej i faktycznej, w której stroną pozwaną było Miasto Bydgoszcz i dotyczyło lat późniejszych.

Strona pozwana powołuje się na okoliczność, że powód RZI składał deklaracje podatkowe, pomimo wiedzy, iż nie był on trwałym zarządcą oraz podatnikiem rzeczowego podatku. W ocenie Sądu sam fakt składania tych deklaracji czy dokonywania ich korekt nie zmienia statusu powoda. Przez fakt składania tych deklaracji nie stawał się on niejako automatycznie podatnikiem podatku od nieruchomości. Z zeznań przesłuchanych w sprawie świadków wynika niezbicie, że strona powodowa płaciła podatek składając również odpowiednie deklaracje jedynie z ostrożności i dla poczucia bezpieczeństwa (co wyklucza zastosowanie art. 411 pkt 1 k.c., albowiem spełnienie świadczenia nastąpiło w celu uniknięcia przymusu). Świadek zeznał, że zdecydowanie łatwiej jest dochodzić ewentualnego zwrotu nienależnie pobranych przez pozwaną kwot tytułem podatku aniżeli narażać się na odpowiedzialność z tytułu braku zapłaty podatku. Świadek wskazał także na wątpliwości interpretacyjne odpowiednich przepisów prawa.

Gmina Białe Błota nie była, jak twierdzi, wprowadzona działaniami powoda w błąd. Wyroki Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy już w 2012 r. jednoznacznie wyjaśniały sytuację prawną powoda. Nawet więc w przypadku gdyby rzeczywiście była wprowadzona w błąd, to zupełnie nieświadomie i interpretacja poczyniona przez WSA winna ostatecznie spowodować zwrot nienależnie pobranego przez pozwaną świadczenia.

Wreszcie strona pozwana powoływała się na treść art. 5 k.c., albowiem w jej ocenie skoro pozwana jako jednostka samorządu terytorialnego realizuje zadania publiczne to z uwagi na interesy pozwanej jako takiego

podmiotu uznanie roszczenia byłoby sprzeczne ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego uprawnienia lub zasadami współżycia społecznego. Jednakże argument ten nie jest zasadny. Zarówno RZL, jak i sam Skarb Państwa również działają w interesie publicznym i sprawiedliwe jest zwrócenie stronie powodowej nienależnie pobranego świadczenia. Natomiast powoływanie się przez pozwaną na poświadczenie przez RZL nieprawdy o posiadaniu trwałego zarządu nie jest kwestią sądu cywilnego, lecz kwestią karno-skarbową i jedynie na tym gruncie można ją ewentualnie rozstrzygać.

Zarzut przedawnienia roszczenia także nie zasługuje na uwzględnienie. Mając na uwadze, że między stronami nie istniał żaden stosunek prawnopodatkowy nie mają zastosowania przepisy Ordynacji podatkowej. Natomiast roszczenie z bezpodstawnego wzbogacenia przedawnia się zgodnie ogólnymi terminami wskazanymi w art. 118 k.c. Roszczenie nie jest w żaden sposób związane z działalnością gospodarczą powoda. Powód nie prowadzi bowiem takiej działalności, lecz jako element struktury wojskowej wykonuje zadania na rzecz obronności kraju. Roszczenie nie jest również roszczeniem okresowym. Błędne przekonanie strony powodowej, że jej świadczenie stanowi podatek nie oznacza jeszcze, że można świadczenie zakwalifikować jako świadczenie okresowe. Wystąpienie przez stronę powodową z wnioskiem o zawezwanie do próby ugodowej w dniu 27 grudnia 2014 r. przerwało bieg terminu przedawnienia, który rozpoczął swój bieg na nowo od dnia 20 marca 2015 r. tj. od dnia następującego po dniu, w którym odbyło się posiedzenie pojednawcze (art. 124 § 2 k.c.). W konsekwencji wystąpienie z przedmiotowym powództwem w dniu 1 lutego 2018 r. nie nastąpiło po upływie terminu przedawnienia, który na tamtą chwilę wynosił 10 lat.

Zgodnie z treścią art. 405 k.c., kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Przepis ten reguluje instytucję bezpodstawnego wzbogacenia, która jest jednym z podstawowych instrumentów służących ochronie podmiotów prawa cywilnego przed niekorzystnymi dla nich i niemającymi wystarczającego oparcia w ich woli ani w woli władzy publicznej zmianami majątkowymi. W wyroku z dnia 21 marca 2007 r. (I CSK 458/06, LEX nr 253397), Sąd

Najwyższy wskazał, że formuła instytucji bezpodstawnego wzbogacenia jest tak szeroka, że pozwala ją rozumieć jako ogólną zasadę, że nikt nie powinien się bogacić bezpodstawnie kosztem drugiego). Tradycyjnie przyjmuje się, że zobowiązanie z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia powstaje w razie spełnienia następujących przesłanek: wzbogacenia, zubożenia, związku między wzbogaceniem i zubożeniem oraz braku podstawy prawnej wzbogacenia (np. A. Ohanowicz (w:) *System Prawa Cywilnego*, t. 3, cz. 1, *Prawo zobowiązań – część ogólna*, red. Z. Radwański, Ossolineum 1981, s. 470 i n.). Strona powodowa wykazała, że po stronie pozwanej nastąpiło wzbogacenie, przedłożyła bowiem potwierdzenia przelewów na rachunek pozwanej gminy łącznej kwoty wskazanej w pozwie. Po stronie pozwanej powstała więc korzyść majątkowa. Korzyścią majątkową jest przede wszystkim zwiększenie aktywów, a więc nabycie prawa majątkowego. Jednocześnie koreluje to z powstaniem po stronie powodowej zubożenia, albowiem jej rachunek został pomniejszony o wskazaną kwotę. Oczywisty jest również związek pomiędzy wzbogaceniem i zubożeniem, albowiem gdyby strona powodowa nie uiściła dochodzonej pozwem łącznej kwoty, będąca w pełni świadoma, że nie jest zobowiązana do jej wpłacenia, to nie powstałyby oba stany. Uzyskanie korzyści następuje kosztem innej osoby wówczas, gdy w sensie ekonomicznym można uznać, że korzyść uzyskana przez jedną osobę (wzbogacenie) pochodzi z majątku innej osoby (A. Ohanowicz (w:) A. Ohanowicz, J. Górski, *Zarys prawa zobowiązań*, Warszawa 1970, s. 112). Jednocześnie wzbogacenie pozwanej powstało bez jakiegokolwiek podstawy prawnej, będąc świadczeniem nienależnym. Najogólniej rzecz biorąc, o uzyskaniu korzyści majątkowej kosztem innej osoby bez podstawy prawnej można mówić wtedy, gdy niekorzystna dla tej osoby zmiana majątkowa nie ma oparcia w prawidłowo ukształtowanej i skutecznie wyrażonej woli zubożonego albo w woli władzy publicznej mającej oparcie w ustawie. Wzbogacenie jest zatem co do zasady bezpodstawne, gdy nie ma uzasadnienia ani w woli zubożonego (zwłaszcza w jego ważnym i skutecznym oświadczeniu woli), ani w normie rangi ustawowej, ani w wiążącym akcie stosowania prawa przez organy władzy publicznej – w orzeczeniu sądowym, decyzji administracyjnej.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd na mocy art. 405 k.c. zasądził od pozwanej Gminy Białe Błota na rzecz Skarbu Państwa – Rejonowego Zarządu Infrastruktury w Bydgoszczy reprezentowanemu przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 1.752.319,36 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 7 marca 2013 r. do dnia zapłaty. O odsetkach orzekł Sąd na podstawie art. 481 § 1 k.c., za początkowy termin ich naliczania przyjmując dzień następujący po dniu, w którym upływał termin wskazany przez nią w pisemnym wezwaniu do zapłaty (punkt 1 wyroku).

Zgodnie z treścią art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca proces zobowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Powód wygrał niniejszą sprawę w całości. Mając na uwadze powyższe, Sąd zasądził od pozwanej Gminy Białe Błota na rzecz Skarbu Państwa – Rejonowego Zarządu Infrastruktury w Bydgoszczy reprezentowanemu przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 10.800 zł (§ 2 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018 r., poz. 265 t.j.) tytułem zwrotu kosztów procesu (punkt 2 wyroku).

Na zasadach opisanych wyżej Sąd nakazał również pobrać od pozwanej Gminy Białe Błota na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Bydgoszczy kwotę 87.616 zł tytułem kosztów sądowych, od ponoszenia których zwolniony był powód (na które składała się opłata od pozwu) (punkt 3 wyroku).

Na oryginalne właściwe podpisy
Za zgodność
Sekretarz sądowy
Agata Wodwud